

HOE ORGANISEER JE EEN <HACKATHON>?

Een handleiding van Stichting
Health Challenges Nederland.

Hoe organiseer je een hackathon?

- › In deze toolkit leggen we uit hoe Stichting Health Challenges Nederland een Hackathon, zoals Dutch Hacking Health organiseert. Stap voor stap.
- › We beginnen bij het begin: het vaststellen van het doel en nemen je mee tot aan de uiteindelijke hackathon.
- › Wanneer je nog niet eerder een hackathon hebt gedaan of georganiseerd, heb je het doornemen van deze toolkit een goed beeld wat je nodig hebt aan tijd, middelen en expertise om een hackathon te organiseren. Daarnaast bevat de toolkit ook concrete tools om de hackathon uit te voeren.

Veel leesplezier en hopelijk weten we je te inspireren en op weg te helpen!

Team Stichting Health Challenges Nederland.

HOE ORGANISEER JE EEN <HACKATHON>?

Een handleiding van Stichting
Health Challenges Nederland.

PROJECT: TEAM-ME

Inhoud

- › 1. Een hackathon
- › 2. Het doel
- › 3. Context
- › 4. Vorm
- › 5. Organisatie
- › 6. Planning
- › 7. Communicatie
- › 8. Tools
- › 9. De hackathon

> 1. Wat is een hackathon?

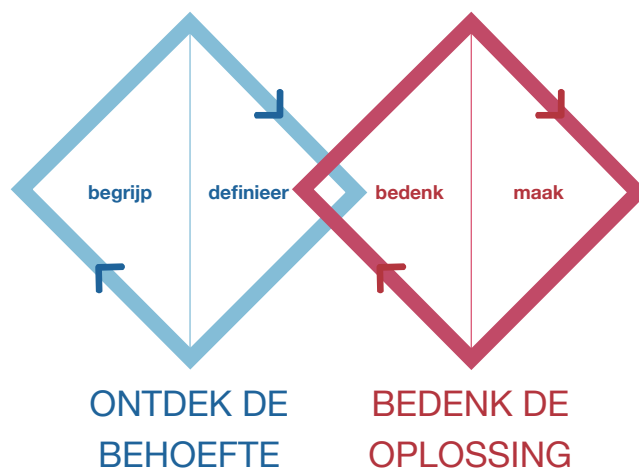

Wat is een hackathon?

Wanneer je dit leest weet je waarschijnlijk al het een en ander over wat een hackathon inhoudt.

**Maar toch even naar de kern:
wat is een hackathon eigenlijk?**

Volgens Wikipedia (april 2020) is een hackathon een evenement waarin teams van deelnemers non-stop bezig gaan om binnen een korte tijd oplossingen voor aangereikte casussen te bedenken. Maar het is meer dan dat. Tijdens een hackathon wordt een methode gevolgd om van probleem tot oplossing te komen, in een korte tijd.

Het proces

De methode die wordt gebruikt is (een afgeleide van) mensgericht ontwerp en heeft verschillende stappen. De teams worden tijdens de hackathon met behulp van verschillende opdrachten mee genomen door deze stappen.

Mensgericht ontwerp

Mensgericht ontwerp is een methode, die oplossingen voor problemen ontwikkelt door het menselijke perspectief te betrekken bij alle stappen van het probleemoplossende proces. Eerst wordt het probleem in de breedte doorgrond om vervolgens met creatieve methoden een oplossing te bedenken.

Teams

De teams zijn bij voorkeur samengesteld uit deelnemers met diverse achtergronden. Op die manier kan het probleem vanuit verschillende oogpunten bekeken worden en worden allerlei soorten expertises ingezet om te komen tot originele oplossingen.

Onderdelen

Om dit proces in goede banen te leiden zijn er meerdere ingrediënten nodig en doorloopt de hackathon verschillende stappen.

Randvoorwaarden

Om ervoor te zorgen dat de teams de stappen goed kunnen doorlopen moeten er voor de hackathon aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan.

Voor een uitgebreid overzicht van ingrediënten, onderdelen en randvoorwaarden kun je terecht in de bijlage 'Overzicht onderdelen en randvoorwaarden van een hackathon'

> 2. Het doel van de hackathon

Stel het doel vast!

De eerste stap

die je moet nemen als je een hackathon gaat organiseren is het vaststellen van het doel van de hackathon. Waarom ga je het organiseren en wat wil je ermee bereiken? Dit is de belangrijkste stap. Een hackathon 'just for fun' of 'omdat anderen het ook doen' is onvoldoende. Het is belangrijk om goed scherp te hebben wat je inhoudelijk wilt bereiken met de hackathon.

Enkele voorbeelden:

- Meer gezonde en gelukkige Amsterdammers! (dit doel is heel breed en met de pitches in de hackathon worden de onderwerpen concreter)
- De de gezondheidszorg voor ouderen in Amersfoort verbeteren (dit doel is specifieker op een onderdeel van de zorg)

Het doel kan dus gebaseerd zijn op een breed onderwerp maar ook op een specifiek thema, voor een concrete doelgroep, voor een specifiek probleem of oplossingsrichting. De doelstellingen van de hackathons van Dutch Hacking Health hebben altijd een directe verbinding met de burger/ patiënt/ cliënt/ buurtbewoner.

Wanneer je het doel hebt vastgesteld volgt de volgende belangrijke stap:

Bedenk een pakkende titel voor de hackathon!

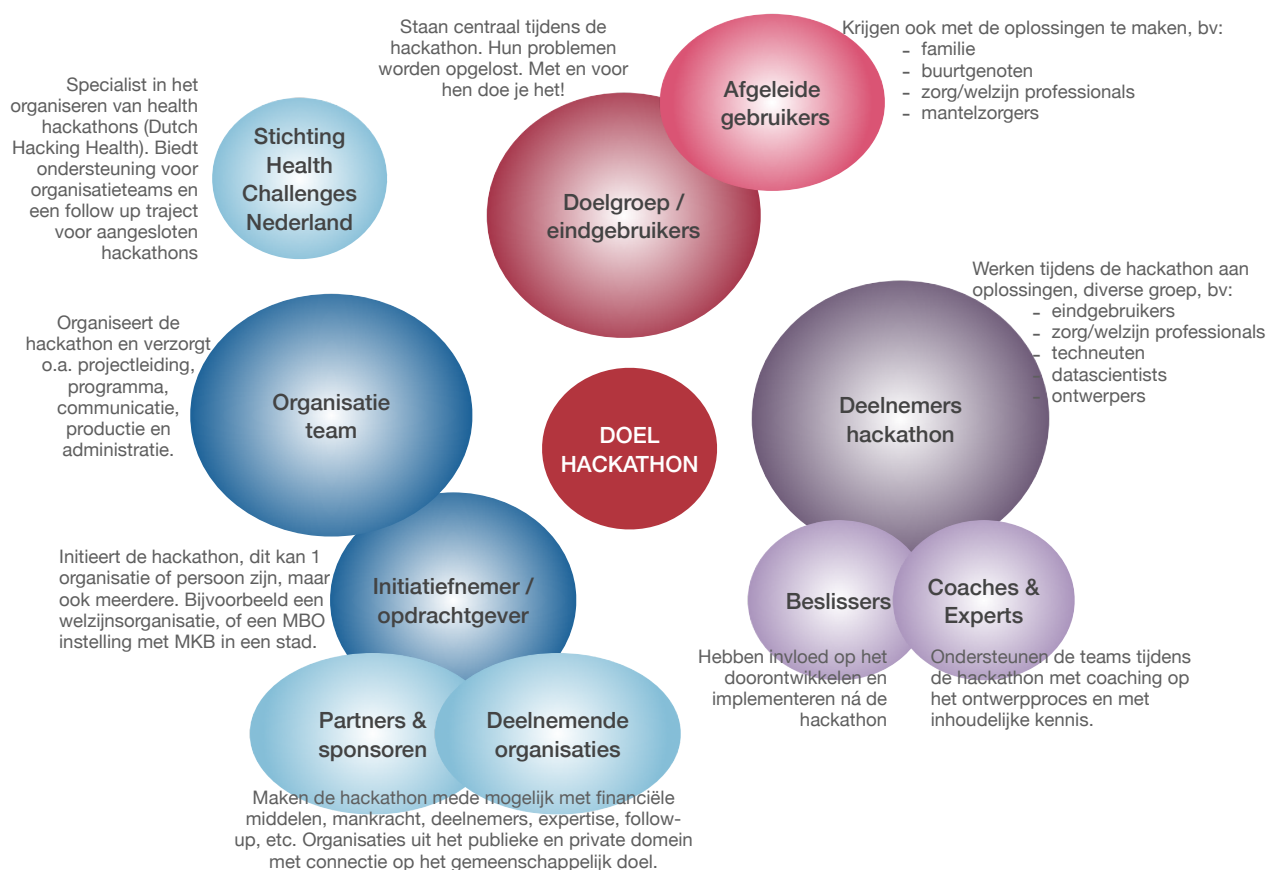

> 3. De context

Met wie ga je aan de slag?

Doel (zo goed als) helder? Mooi! Dan is de volgende vraag: met wie ga je aan de slag? De kans op goede resultaten is namelijk het grootst als je de juiste mensen en partijen betreft bij de hackathon. Wie dat zijn hangt helemaal af van het doel van de hackathon. Breng daarom de (potentiële) stakeholders in kaart.

Stakeholder canvas

In de bijlage vind je een voorbeeld van een canvas waarmee je de stakeholders van jouw hackathon stap voor stap in kaart kunt brengen aan de hand van handige vragen en tips.

Gouden regel: hoe diverser hoe beter! Probeer zowel bij de werving van deelnemers, als (samenwerkings-)partners en het organisatieteam te zorgen voor een bonte mix van verschillende perspectieven, disciplines, functies, expertises en organisaties (publiek en privaat).

Zo zorg je voor diversiteit bij:

- › Een hackathon binnen 1 organisatie > betrek de doelgroep en zoveel mogelijk verschillende afdelingen en functies, liefst aangevuld met mensen van buiten de organisatie met frisse blik en/of andere expertises.
- › Een hackathon rondom 1 thema > breng the whole system in a room (en pas op dat het geen homogene groep met bijvoorbeeld alleen beleidsmedewerkers wordt)
- › Een regionale hackathon > kijk verder dan alleen de zorg- en welzijnssector: andere spelers in de regio zoals bijvoorbeeld het MKB, woningcorporatie, grote werkgever, opleidingsinstituut, of ontwerpbureau kunnen een mooie aanvulling zijn!

> 4. Vorm van de hackathon

Welke vorm krijgt de hackathon?

Hoe groot?

Hoe groot wil je de hackathon maken?

Een hackathon is succesvol vanaf minimaal 20 deelnemers en is goed behapbaar tot 200 deelnemers.

Hoe?

Wat voor een type hackathon? Je kunt kiezen tussen een hackathon die volledig online plaatsvindt, of juist een die in levende lijve op locatie wordt gehouden. Uiteraard is ook een mengvorm mogelijk. Om te kiezen welke vorm het beste bij je doel past gebruik je de keuzehulp in de bijlage.

Hoe lang?

Hoe lang moet de hackathon duren? Dat hangt af van meerdere factoren:

- De vorm
Bij een online hackathon is het vaak te intensief om 12 uur achter elkaar bezig te zijn. Daarom is het advies om de duur van de hackathon te spreiden over meerdere dagen. Bijvoorbeeld: 5 dagdelen verspreid over 5 achtereenvolgende dagen of verspreid over 2 weekenden. De duur van een fysieke variant varieert van 24 uur tot 5 dagen, bij Dutch Hacking Health 2,5 dag.
- De doelgroep
Is de doelgroep verspreid over het hele land, of doen er vooral mensen uit een bepaalde regio mee. Zijn ze gewend om veel achter de computer te zitten? Hebben ze ervaring met mensgericht ontwerp?

De bouwstenen

Grootte, vorm en duur: check!

Nu wordt het echt leuk, jullie kunnen het programma van de hackathon gaan bouwen. We geloven niet in een standaard hackathon programma.

Gebruik de fases van de mensgericht ontwerp als leidraad: begrijp > definieer > bedenken > maak.

Zorg dat de volgende elementen in het programma zitten: teamvorming en teambuilding, een spetterende opening, kennis opdoen, coaching op het ontwerpproces en een flitsende finale. Dit kan op verschillende manieren. In de bijlage vind je een overzicht van allerlei bouwstenen en een aantal programma's van eerdere hackathons ter inspiratie. Zie voor een uitgebreid overzicht de bijlage 'Overzicht van onderdelen en randvoorwaarden voor een hackathon'.

Prop het programma niet te vol: er moet uiteraard voldoende tijd overblijven voor de teams om te hacken, te eten en even te ontspannen en lachen tussendoor!

> 5. De organisatie

Wie doet wat in het projectteam?

Het projectteam

In het team zijn de volgende rollen te verdelen:

- › Projectleider
- › Programmamanager
- › Communicatie en PR
- › Administratie en begeleiding deelnemers
- › Productie

Per fase van de organisatie hebben deze rollen verschillende taken die uitgevoerd moeten worden.

In de bijlage 'Rollen & taken' is een overzicht gemaakt van de belangrijkste taken per rol met daarbij een globaal idee van de te besteden tijd per taak.

Wat moet er nog meer gebeuren?

Andere rollen

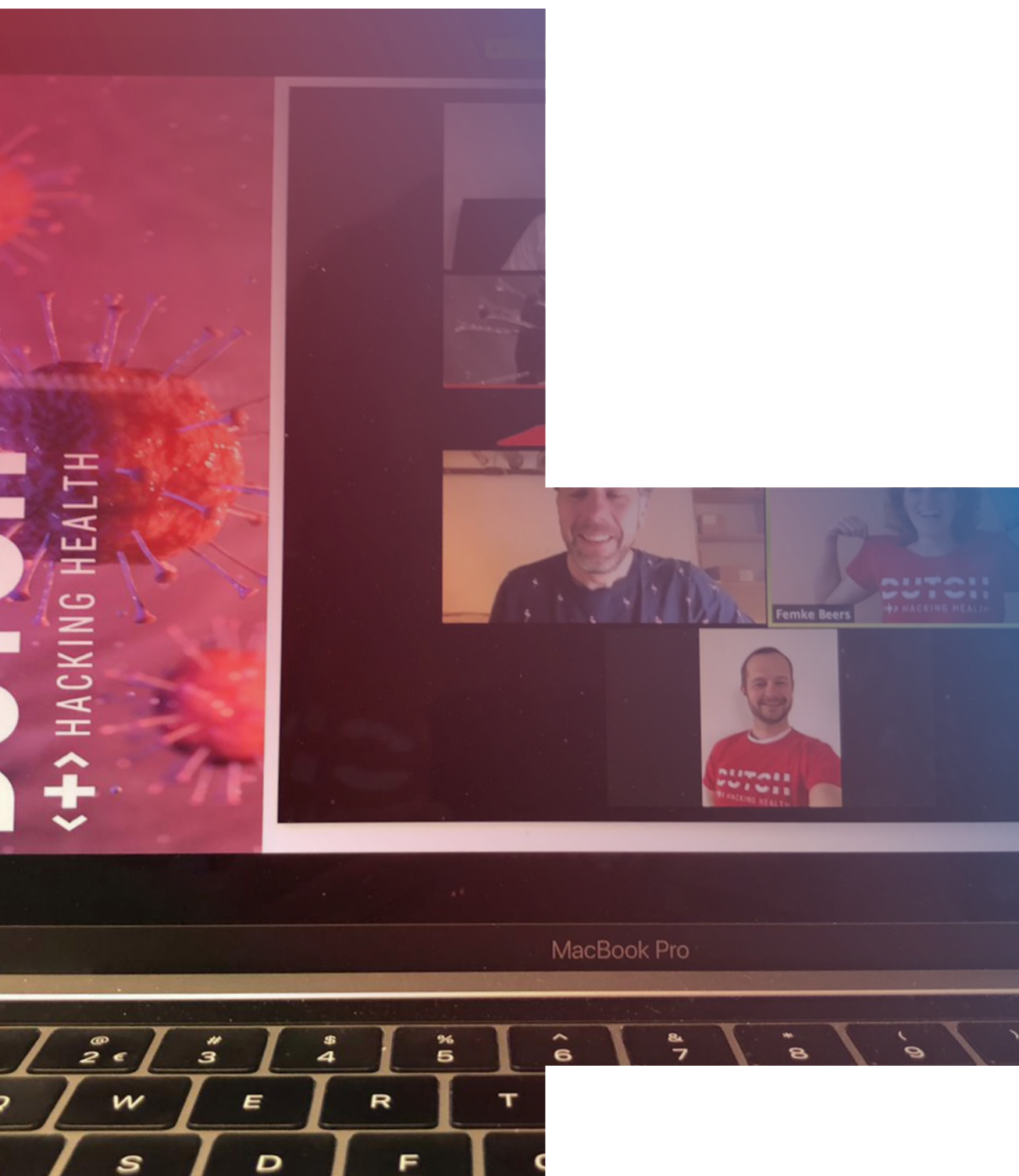
Tijdens de hackathon zelf zijn er naast het projectteam ook nog andere, onmisbare rollen:

- › **Coaches**
zijn nodig om de teams te begeleiden bij de te nemen stappen tijdens de hackathon. Zij hebben kennis van de methode en het proces.
- › **Experts**
hebben inhoudelijke kennis van relevante onderwerpen.
- › **Juryleden**
beoordelen de resultaten en benomen de winnende teams/ prototypes.

Om goed invulling te geven aan deze rollen kijk je in de bijlage 'Profielen coaches, experts en jury'.

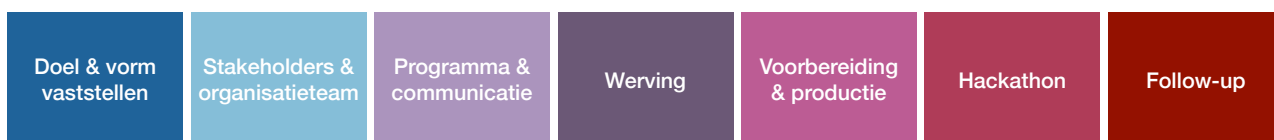

> 6. De planning

Hoe plan je een hackathon?

Globale roadmap: van wens naar spetterende hackathon!

Prik een datum

Om een hackathon te organiseren moet je rekenen op een voorbereidings van 3 tot 6 maanden, afhankelijk van grootte en vorm.

Stappenplan

Maak een stappenplan met alles wat je tot de hackathon moet organiseren en zorg voor een goed organisatieteam dat deze taken samen uitvoert. Meer informatie vind je in de bijlage 'Rollen en taken'.

Programma

Maak vervolgens een programma voor de dagen van de hackathon. De invulling van het programma is sterk afhankelijk van de doelgroep en de vorm van de hackathon. Wanneer je met onervaren deelnemers te maken hebt, is het goed om het programma stapsgewijs in te delen. Bij online hackathons is het goed om gezamenlijke sessies in te plannen, zodat alle teams ook contact met elkaar hebben. In de bijlage vind je ter inspiratie programma's van een online en een fysieke hackathon die zijn georganiseerd door Dutch Hacking Health.

Draaiboek

Maak voor het evenement zelf een draaiboek, met daarin alles wat je nodig hebt en de taken die gedaan moeten worden tijdens de hackathon zelf.

> 7. Communicatie en PR

Communicatie rondom de hackathon

Website

De website is een belangrijk middel om deelnemers en partners te informeren over de activiteiten tijdens en rondom de hackathon. Ook kun je de uitdagingen en problemen waar tijdens de hackathon aan wordt gewerkt hier delen.

Social Media

Begin tijdig met het inrichten en gebruiken van social media om aandacht te geven aan de hackathon. Doe dit in samenwerking met de samenwerkingspartners.

Werving

Gebruik de website en social media om mensen te werven als probleem inbrenger of deelnemer. Maar ga ook actief op zoek naar potentiële deelnemers door bijvoorbeeld korte infobijeenkomsten te houden bij deelnemende organisaties of in wijkcentra,

Tijdens de hackathon

Tijdens de hackathons is het handig om een communicatietool te gebruiken om alle deelnemers te kunnen bereiken met aankondigingen en voor het delen van documenten. Voorbeelden dan deze tools zijn te vinden in de bijlage 'Tools voor een hackathon'.

AVG

Let erop dat wanneer je gegevens van deelnemers gaat verwerken, je dit conform de AVG doet.

> 8. Tools

Welke (hulp)middelen heb je nodig?

De methode

Het belangrijkste middel tijdens de hackathon is de methode. Door de teams de stappen van mensgericht ontwerp te laten doorlopen en in een creatieve en energieke tijdsdruk te creëren zorg je ervoor dat ze tot vernieuwende oplossingen komen.

Werkvormen

Om deze methode te volgen krijgen de teams diverse opdrachten. Meestal is dat het invullen van een canvas die bij de betreffende stap van mensgericht ontwerp past.

Om er voor te zorgen dat de stap goed wordt doorlopen en het betreffende canvas goed wordt gebruikt is het aan te raden om een workshop te geven over deze stap. Bij Dutch Hacking Health worden de workshops altijd gegeven door ervaren ontwerpers, meestal een van de coaches.

Welke (hulp)middelen heb je nodig?

Canvassen

Per stap kun je uit verschillende canvassen kiezen.

Vullen papier en post-its

De canvassen wil je op groot papier hebben zodat teamleden er samen op kunnen werken en ze met stift en post-its kunnen vullen.

Digitale hulpmiddelen

Voor online hackathons, maar ook tijdens de andere hackathons zijn digitale hulpmiddelen, zoals een online whiteboard, erg handig.

Voor een overzicht van deze hulpmiddelen en voor een uitgebreider overzicht van alle (hulp-) middelen verwijzen we je naar de bijlage 'Tools voor een hackathon'

> 9. De hackathon

De hackathon

Nu is het tijd om plezier te gaan maken!

De goede voorbereiding gaat zijn vruchten afwerpen. Met het draaiboek en een enthousiast en wendbare organisatie zetten jullie een gaaf evenement neer en kunnen jullie goed omgaan met dingen die misschien niet zo gaan als gepland.

Zorg voor een spetterende opening waarin meteen de energie, dynamiek en gemeenschappelijkheid voelbaar is. Hierin is het organisatieteam gedurende de hele hackathon het voorbeeld voor alle deelnemers en andere betrokkenen: nieuwsgierig, behulpzaam en gedreven.

Denk eraan veel foto's te maken en veel te delen via social media. Maak lekker veel tam tam.

Want hackathons georganiseerd in zorg- & welzijn danwel in het gezondheidsdomein staan nooit helemaal op zichzelf. Alle doelen van de verschillende hackathons en alle innovaties uit de hackathon vragen om vervolg. Heb daar oog voor: onderhoudt relaties, organiseer een follow-up bijeenkomst... en maak dus veel reuring zodat anderen van jullie hackathon en de mooie oplossingen horen.

Stichting Health Challenges Nederland heeft in de loop van 2021 doorontwikkel platform opgezet voor de follow-up na hackathons, om teams verder te helpen. Daar kan ook jullie hackathon aansluiting bij zoeken

De hackathon

En het allerbelangrijkste voor nu: geniet van de hackathon!
Veel succes en plezier bij de organisatie!

Het team van Stichting Health Challenges Nederland

